

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA
UPRAVA ZA ZATVORSKI SUSTAV

PROVEDBA PROJEKTA RESOCIJALIZACIJE U UPRAVI ZA ZATVORSKI SUSTAV

Regionalna edukacija,

PULA, 21. rujna 2012.g.

UPRAVA ZA ZATVORSKI SUSTAV

SREDIŠNJI URED

- 13 ZATVORA
- 8 KAZNIONICA (zajedno sa Zatvorskom bolnicom)
- 2 ODGOJNA ZAVODA
- CENTAR ZA IZOBRAZBU SLUŽBENIKA
- CENTAR ZA DIJAGNOSTIKU

SEKTOR ZA INFORMATIZACIJU ZATVORSKOG SUSTAVA

**UPRAVA ZA
ZATVORSKI SUSTAV**

pomoćnik ministra

SREDIŠNJI URED

SLUŽBA ZA UPRAVNE POSLOVE
I LJUDSKE RESURSE

SLUŽBA TRETMANA

SLUŽBA OSIGURANJA

SEKTOR ZA INFORMATIZACIJU
ZATVORSKOG SUSTAVA

Odgojni zavod
Požega (Ž)

Odgojni zavod
Turopolje (M)

Kaznionica u Glini
Kaznionica u
Lepoglavi
Kaznionica i
Zatvor u Šibeniku
Kaznionica u
Lipovici-Popovači
Kaznionica u
Požegi
Kaznionica u
Turopolju
Kaznionica u
Valturi
Zatvorska bolnica
u Zagrebu

Zatvor u Bjelovaru
Zatvor u
Dubrovniku
Zatvor u Gospiću
Zatvor u Karlovcu
Zatvor u Osijeku
Zatvor u Požegi
Zatvor u Puli
Zatvor u Rijeci
Zatvor u Sisku
Zatvor u Splitu
Zatvor u Varaždinu
Zatvor u Zadru
Zatvor u Zagrebu

Centar za
dijagnostiku

Centar za
izobrazbu

NADLEŽNOSTI SREDIŠNJEG UREDA

- odlučivanje o upućivanju zatvorenika u pojedine zatvore i kaznionice
- premještaji zatvorenika
- utvrđivanje potreba za edukacijom službenika
- organizacija i implementacija posebnih programa za specifične skupine zatvorenika
- unifikacija rada i tretmana u kaznionicama, zatvorima i odg. zavodima
- supervizija i nadzor nad radom kaznionica/ zatvora/ odg.zavoda i postupanjem sa zatvorenicima i maloljetnicima

U kaznionicama se izvršava:

- Kazna zatvora dulja od 6 mjeseci
- Sigurnosne mjere određene od suda (obvezno liječenje od alkohola/droge te mjera obveznog psihijatrijskog liječenja)
- U posebnom odjelu Zatvora u Požegi izvršava se kazna maloljetničkog zatvora

U zatvorima se izvršava:

- mjera istražnog zatvora
- kazna zatvora izrečena u kaznenom postupku u trajanju do 6 mjeseci
- kazna zatvora izrečena u prekršajnom ili drugom sudskom postupku
- novčana kazna koja je zamijenjena kaznom zatvora
- U odgojnim zavodima se izvršava odgojna mjera upućivanja u odgojni zavod

Prekapacitiranost je najveći problem hrvatskog zatvorskog sustava:

- Trenutno se u kaznionicama i zatvorima nalazi se oko **5 200** zatvorenika.
- Istovremeno, kapacitet zatvora i kaznionica je oko **3771** mjesta.
- Kapacitet odgojnih zavoda je **160** mjesta, a u njima se trenutno nalazi oko 90 maloljetnika/ca.

Tretman ovisnika

Ovisnici čine jednu od najbrojnijih te tretmansi i sigurnosno najzahtjevnijih skupina zatvorenika.

- Ovisnost o drogama izravno je povezana s činjenjem kaznenih djela
- Kontinuirano je visok udio ovisnika u zatvoreničkoj populaciji (oko 20%)
- Viša je stopa recidivizma nego u općoj zatvoreničkoj populaciji
- Ovisnici su u pravilu skloniji rizičnom ponašanju u zatvoru od ostale zatvoreničke populacije (samoozljeđivanje, pokušaji suicida, konflikti s drugim zatvorenicima, pokušaji unosa droge i sl.)
- U prosjeku, ovisnici su mlađi od ostatka zatvoreničke populacije
- Skloniji su zdravstvenim problemima (hepatitis, HIV te općenito lošije zdravstveno stanje uzrokovano dugotrajnom uporabom droge)

Provedba projekta “Resocijalizacije ovisnika o drogama...” u zatvorskom sustavu u periodu od 2007-2011. god.

- Tijekom 2007. Uprava za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa provela je sljedeće aktivnosti dogovorene u projektu Resocijalizacije : u razdoblju od prosinca 2007. godine do ožujka 2008. godine obavljeno je psihologijsko testiranje i profesionalno usmjeravanje prijavljenih zainteresiranih zatvorenika od strane psihologa Odjela za dijagnostiku i programiranje Uprave za zatvorski sustav u Kaznionici u Lepoglavi, Kaznionici u Požegi, Zatvoru u Požegi i u Zatvoru u Gospiću.
- U Kaznionici u Lepoglavi obavljena je cjelovita procjena 24 zatvorenika. Od toga je dvojici zatvorenika u međuvremenu istekla kazna, te su upućeni na nastavak aktivnosti po mjestu prebivališta sukladno *Protokolu*, a trojica zatvorenika su se nalazili više puta tijekom izdržavanja kazne u Zatvorskoj bolnici te nisu mogli dosljedno sudjelovati u programu. Dvojica zatvorenika su premještena s popratnom dokumentacijom u Zatvor u Zadru i u Zatvor u Bjelovaru gdje su trebali nastaviti realizaciju programa doškoloovanja ili prekvalifikacije, ali su po premještanju odustali od istoga. U Kaznionici u Požegi obavljena je cjelovita procjena 10 zatvorenica i 4 zatvorenika, a u Zatvoru u Požegi 2 zatvorenika. U Zatvoru u Gospiću obavljeno je psihologijsko testiranje i profesionalno usmjeravanje.
- Tijekom 2007. god. ukupno je izvršena obrada za 43 zatvorenika.

2008.god.

- Tijekom 2008. godine u zatvorskom sustavu anketirano je 74 zatvorenika zainteresiranih za uključivanje u aktivnosti predviđene predmetnim Projektom
- Od toga u Kaznionici u Lepoglavi obavljeno je anketiranje, uzimanje potrebnih izjava, profesionalno usmjeravanje i procjena zdravstvene i radne sposobnosza 22 zatvorenika
- Zatvor u Gospiću : obavljena je cjelovita procjena 7 zatvorenika
- Zatvor u Požegi je cjelovito obradio dva zatvorenika od kojih je jedan otpušten na uvjetni otpust, a za drugog zatvorenika se nije mogla realizirati prekvalifikaciju za operatera na računalu zbog nepostojanja takvog programa u odgojno-obrazovnim ustanovama u Požegi.
- U Zatvoru u Zagrebu anketirano je 22 zatvorenika koji su iskazali motivaciju za doškolovanje/prekvalifikaciju za ukupno pet vrsta zanimanja, ali je zbog poslovične fluktuacije zatvorenika u sustavu (premještaj, uvjetni otpust, istek kazne, liječenje izvan kaznenog tijela) ostalo 6 zainteresiranih zatvorenika.

2008.god.

- U Kaznionici u Požegi predviđeni je postupak u cijelosti provelo 4 zatvorenika i 10 zatvorenica. Trojica zatvorenika je aktualno na uvjetnom otpustu, a jedan je premješten u Zatvor u Osijeku. Četiri zatvorenice nemaju mogućnost prekvalifikacije unutar odgojno-obrazovnih ustanova u gradu Požegi zbog već spomenutog nepostojanja programa za odabrana zanimanja.
- U Kaznionici u Turopolju obavljena je profesionalna orijentacija i utvrđivanje zdravstvene sposobnosti za 5 zatvorenika. Za dvojicu zatvorenika je trebalo uplatiti školarinu u veoma kratkom roku, što nažalost nije realizirano, a kod druge dvojice došlo je do potrebe za promjenom odluke o željenom zanimanju. Preostali zatvorenik je na uvjetnom otpustu i u međuvremenu se zaposlio.

2009.god.

- Tijekom 2009. godine anketirano je ukupno 30 zatvorenica/ka (17 zatvorenika; od toga 1 maloljetnik i 12 zatvorenica)
- U razdoblju od srpnja 2009. godine pa do studenog 2009. godine obavljeno je psihologijsko testiranje i profesionalno usmjeravanje prijavljenih zatvorenika od strane ovlaštenih psihologa u Kaznionici u Lepoglavi, Kaznionici u Požegi-žene, Zatvor u Požegi-maloljetnički, i Zatvoru u Zagrebu.

-
- Od početka provođenja ovog projekta, unazad tri godine, za samo tri zatvorenika imamo točan podatak da su redovito polazili upisane programe tijekom i nakon izdržavanja kazne upravo stoga jer su program doškolovala i započeli u nekoj od naših ustanova, te su upisane programe i uspješno završili
 - Podataka o točnom broju zatvorenika koji su po izlasku iz kaznionice/zatvora nastavili program školovanja nemamo, jer povratne informacije od drugih ustanova koje bi eventualno mogle raspolagati takvim saznanjima, nismo dobivali.

Modifikacija projekta u Kaznionici u Glini

- Zbog ranije navedene problematike o specifičnostima zatvorskog sustava, ali i zbog činjenice da dio zatvorenika koji su uspješni u uspostavljanju apstinencije i u tretmanu ovisnosti odlaze u poluotvorene kaznionice gdje se pripremaju za otpust i ne pokazuju veliki interes za obrazovanje, a s druge strane dio zatvorenika koji nije tako uspješan u tretmanu ovisnika ne predviđa se za uključivanje jer ne ispunjava uvjet da su završili neki od programa rehabilitacije, te nije motiviran za školovanje, u Kaznionici u Glini tijekom 2008/2009. god. niti jedan zatvorenik nije bio uključen u provedbu navedenog Projekta iako tamo dnevno izdržava kaznu **180 do 200 ovisnika**.
- Slijedom navedenog stanja u kaznionici, tijekom listopada 2009. god. predložena je modifikacija projekta za Kaznionicu u Glini, za koju je ova uprava dobila traženu podršku od Ureda za droge.

Elementi modifikacije

- Mogućnost uključivanja u Projekt zatvorenika koji su urednoga tijeka kazne, motivirani su za obrazovanje, ali nisu završili program rehabilitacije i koji ne koriste izlaske. Zatvorenici bi se uključivali dragovoljno, ali bi im to ulazilo u PPIKZ te bi se uspješnost u Projektu vrednovala kod premještaja i kod uvjetnog otpusta.
- Zanimanja u koja bi se zatvorenici uključivali ne moraju biti deficitarna u županiji unutar koje izdržavaju kaznu.
- medicina rada će se obavljati pri Domu zdravlja u Glini ili Petrinji gdje je najbliže voziti zatvorenike, tj. gdje su najmanji troškovi.
- U modifikaciju su uključene određene škole ili škola s kojima Kaznionica ostvaruje blisku suradnju i dogovara realizaciju nastave i imaju osigurane programe za koje su zatvorenici zainteresirani (Obrtnička škola u Sisku, Pučko otvoreno učilište Mencl).

-
- O realizaciji navedene modifikacije, u ožujku 2010. god. održan je operativni sastanak u Kaznionici u Glini na kojem su sudjelovali predstavnici Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav, predstavnici Kaznionice u Glini, predstavnici Ureda za suzbijanje zlouporabe droga, te predstavnici Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa
 - Na sastanku su prihvaćeni prijedlozi modifikacije, kao i prijedlog da provoditelj programa izobrazbe za računalnog operatre bude učilište Menci
 - U Kaznionici je obavljena trijaža zatvorenika ovisnika, koji su izrazili interes za sudjelovanjem u izobrazbi, te je obavljena profesionalna orijentacija za iste zatvorenike u svibnju 2010. god.

-
- Početkom rujna 2010.g. u Kaznionici je formirana grupa od 12 zatvorenika koje je izvoditelj nastave Učilište Mencl uredno upisalo u program izobrazbe za računalnog operatera
 - Svih 12 zatvorenika je uredno prisustvovalo na nastavi koja se odvijala tri puta na tjedan u trajanju od po tri sata.
 - također, svih 12 zatvorenika je u roku položilo završni ispit za zanimanje računalnog operatera
 - Istodobno, u Zatvoru u Šibeniku je po istim elementima modificirane Resocijalizacije stručno osposobljavanje za računalnog operatera uspješno završilo 10 zatvorenika

Izvoditelj nastave je u oba kaznena tijela bilo Pučko Učilište Mencl

2011.g.

- Tijekom veljače 2011. godine obavljeno je psihologijsko testiranje i profesionalno usmjeravanje za 32 zatvorenika te je program stručnog osposobljavanja za računalnog operatera završilo ukupno 31 zatvorenika, od toga 22 zatvorenika u Kaznionici u Glini i 9 zatvorenika u Zatvoru u Šibeniku. Od navedenog ukupnog broja zatvorenika u Kaznionici u Glini, u prvom ciklusu edukaciju je upisalo i završilo ukupno 10 zatvorenika, a preostalih 12 zatvorenika upisalo je edukaciju u studenom 2011.g. te su je završili u veljači 2012.g.
- Preostali anketirani zatvorenici (njih ukupno 28) nisu bili upisani u edukaciju, odnosno stručno osposobljavanje jer za njihovo školovanje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta nije imalo dostatna financijska sredstva.

-
- Niti jedan zatvorenik koji je bio upisan u ovu edukaciju nije tijekom trajanja iste odustao, kao i što su svi upisani zatvorenici uspješno položili sve tražene ispite. Štoviše, tijekom trajanja edukacije u Kaznionici se je znatno poboljšala psihosocijalna klima u odnosu na stavove zatvorenika prema procesu školovanja, te je kako se je edukacija sve dalje odvijala, povećavao interes drugih zatvorenika za sudjelovanjem u istoj
 - Posljednjim anketnim upitnikom koji je Odjel tretmana Kaznionice preliminarno proveo među zatvorenicima, a koji je imao za intenciju ispitati broj zainteresiranih zatvorenika za ovu edukacije, u rezultatima ankete dobiven je broj 87 zainteresiranih zatvorenika.

-
- Nadalje, sukladno financijskim mogućnostima Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, ali također i premještanjem zatvorenika koji su završili edukaciju u Kaznionici u Glini, iz Kaznionice u neko drugo kazneno tijelo, pojavio se fenomen povećanog broja zainteresiranih zatvorenika i u drugim kaznenim tijelima, pa je tako po uzoru na ovaj model ista takva edukacija uspješno provedena u Zatvoru u Puli (za 5 zatvorenika), Zatvoru u Šibeniku (za 6 zatvorenika) i Zatvoru u Zadru (za 5 zatvorenika).
 - također, svi upisani zatvorenici su uredno i u roku završili edukaciju za računalnog operatera
 - potaknuti pozitivnim rezultatima ovog Projekta, Uprava za zatvorski sustav inicirala je sastanak sa predstavnicima Ministarstva Znanosti, obrazovanja i sporta, u odnosu na nastavak provođenja ovog projekta, gdje je prezentirana projekcija zainteresiranih zatvorenika na razini cjelokupne Uprave za zatvorski sustav koja je iznosila oko minimalno 150 zatvorenika.
 - na sastanku je dogovorena daljnja uspješna suradnja između resornih ministarstava sukladno financijskim mogućnostima, koje su zasada jedina slaba kariku u provođenju istog.

Hvala na Vašem vremenu i pažnji!